

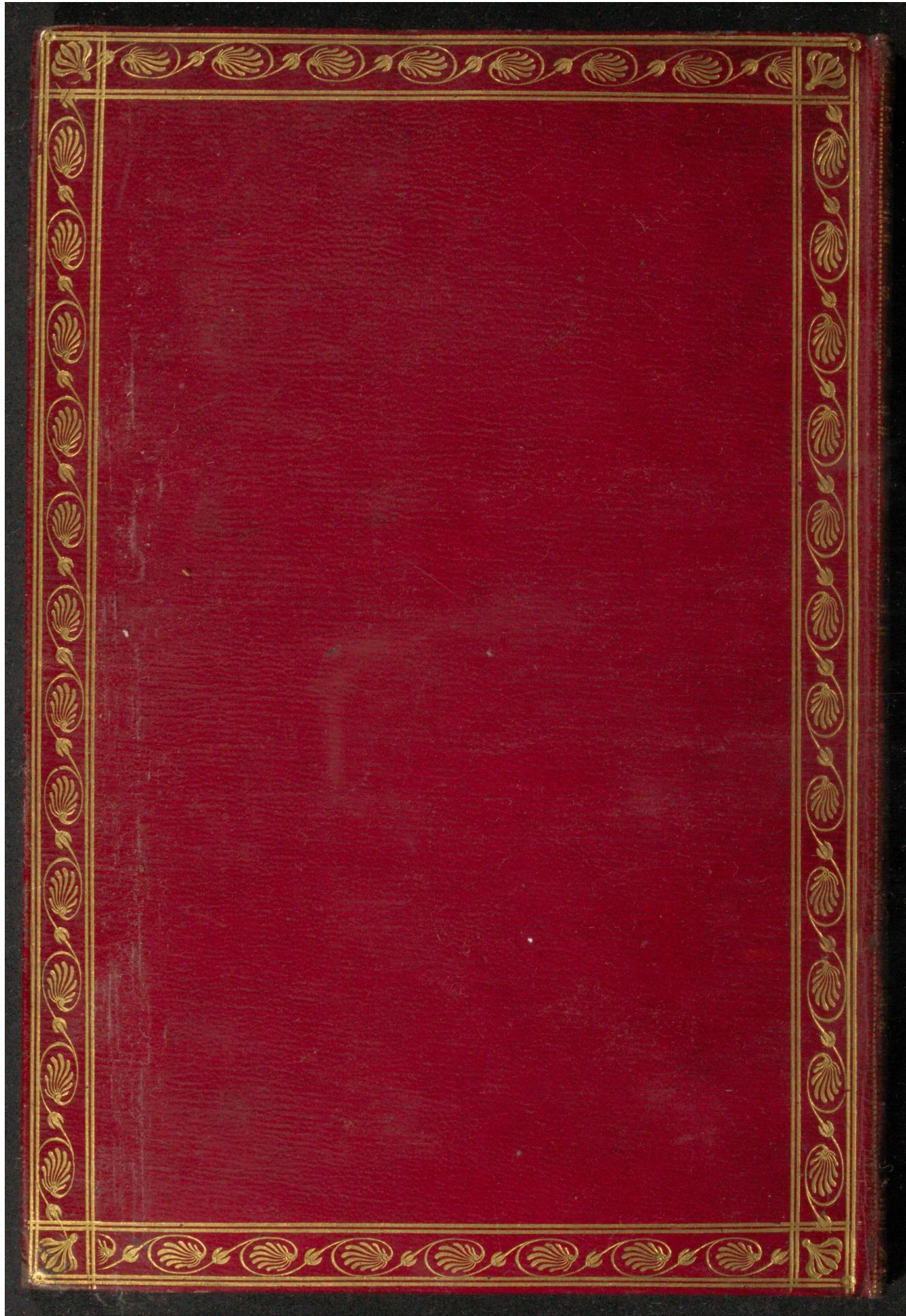
171

G

81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

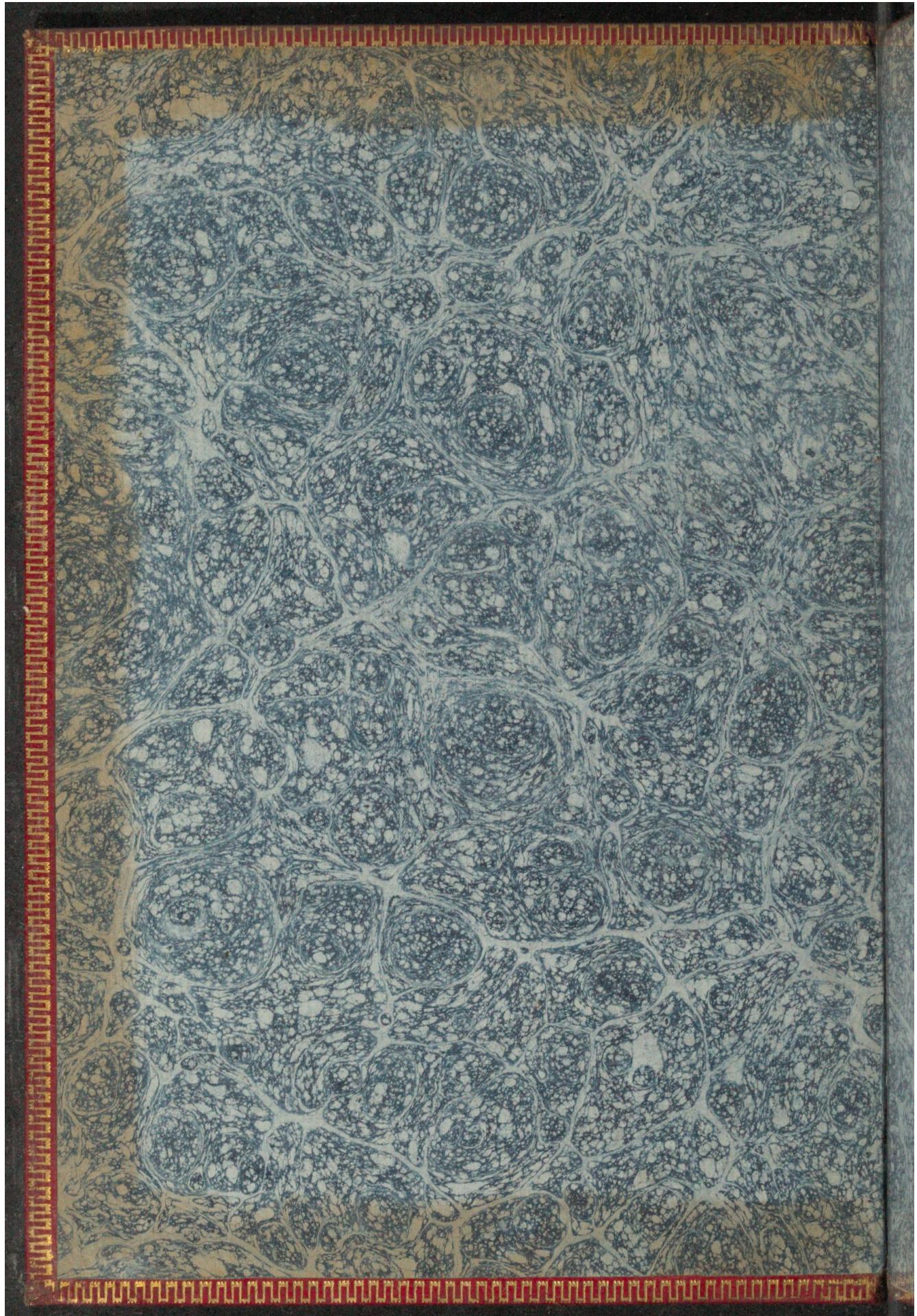
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

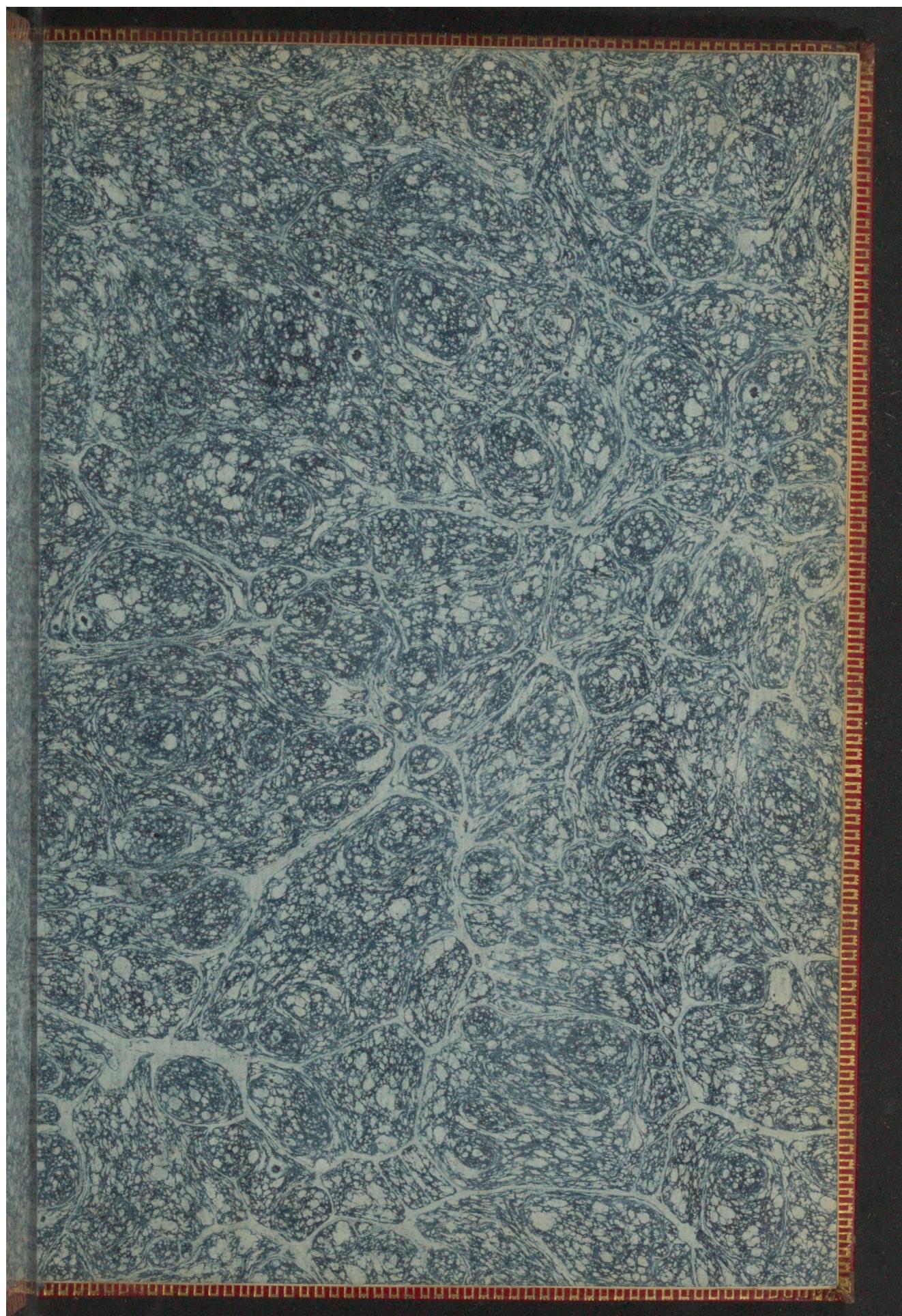
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

2455-12⁺ Paris De Bure 1844 3 Not.

~

O

1469

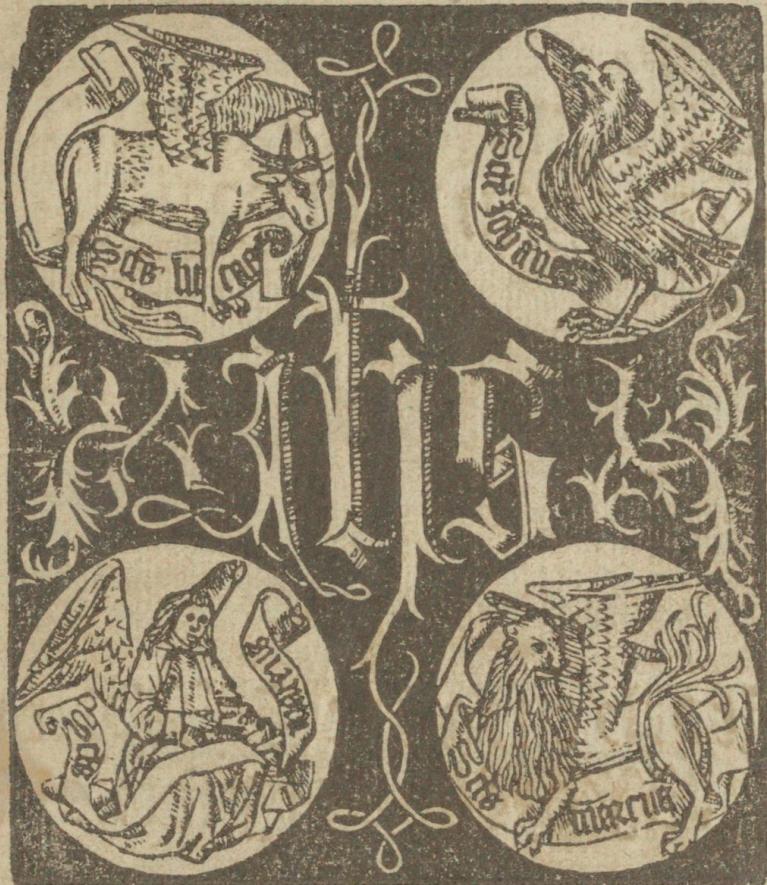
—

T

~~110.9~~
171-
g. 81.
CA. 459

Collatōes q̄s dicunt̄ se

cissemutuo rex Salomon sapientissimus et Marcolphus
facie deformis et turpissimus tamen yeterture eloquentissi-
mus sequuntur.

Vm staret Salomon sup solii Da
uid pris sui plen sapientia et diuitiis vidit
quedam hominem Marcolphum nomine a patre o
rientis dementem facie turpissimum et deformem
Et in eloquentissimum. Uxor eius erat cum eo
que nimis erat terribil et rusticus. Cum eos abos conspectui
suo per exhiberi iussus. stabat abo annum eum seminutro spicen
tes. Statura itaque marcolphi fuit brevis et grossa Caput ha
buit grande fronte latissimam rubicundam et rugosam. Aures
pilosas et usque ad mediu maxilla pendentes. Oculos gross
os et lipposos. Labium sub cominus quasi caballinum. Bar
bam sordidam et fetosam quasi hirci. Manus truncas. Digi
tos breves et grossos. Pedes rotundos. Nasum spissum et
gibbosum. Labia magna et grossa. Facies asinina. Capilli
los veluti sunt hirco. Calciamenta pedum eius rustica erant
nimis. Pannitiosa atque lutescens pellis. Curtata tunica usque ad
nates. Alige repagulata vestimenta eius coloris turpissimi
erat. Uxor quoque eius erat pusilla et nimis grossa cum gros
sis mammis. Comam habebat spinosam supercilia longa fetosa et
acuta quasi dorsum porci. barba et hircus. aures asininas
oculos lipposos. aspectum colubrinum. carnem rugosam et nigrum
et massa de plumbo ornabat grossas mammulas eius. digitos
habebat breves ornatos annul ferreis nares habebat val
ve grandes. Tibias breves et grossas in modum virse pilosas.
Tunica eius erat pilosa et dirupta. de tali quodem muliere quodam
iuvensis dixit Iesus. Femina deformis tenebras subdig
ta formis. Cum turpi facie transiit absque die. Et mala res mul
ierum turpi procedere cultu. Hoc nimium turpe hoc ferat vitiu
m.

Ex vero Salomon cum eos spectasset sic exorsus est
dices. Qui estis et qui estis quod est genus vrum Marcol
phus respondit. dictu nobis hunc genealogiam tuam et patrem tuorum. et
tunc indicabo tibi genus vrum. Sal. Ego sum de duodecim
generibus prophetarum. Judas genuit phares. Phares genu
it esron. Esron genuit aram. Aram genuit aminadab. Elmi
nadab genuit naason. Naason genuit salmon. Salmon
genuit boos. Boos genuit obeth. Obeth genuit Iai.

Ist genuit dauid regē. Dauid aut rex genuit salomonem.
Et ego sum salomon rex. Mar. r̄ndit. Ego sum de duodecim
generibz rusticor̄. Rusticus genuit rustā. Rusta genuit
rustū. Rustus genuit rusticullū. Rusticullus genuit tarcū.
Tarcus genuit tarcol. Tarcol genuit pharsi. Pharsi genu
it marcuel. Marcuel genuit marquart. Marquart at genu
it marcolphū. Et ego sum marcolphus. Follus vxor mea
de duodeci gñibus lupiconaz. Lupica genuit lupicā. Lu
pica genuit lupidrag. Lupidrag genuit bonestrung. Bone
strung genuit boledrut. Boledrut genuit bladrut. Bladrut
genuit lordam. Lorda genuit curta. Curta genuit curtel
lā. Curtella genuit policā. Polica genuit policanā. Et hec
policana vxor mea. Salomon dixit. Audiui te esse verbo
sum et callidū qñuis sis rusticus et turpis. Quāobrem inter
noshabeamus altercatōem. Ego vero te interrogabo tu
vero subsequens r̄nde mihi. Mar. r̄ndit. Qui male cantat
pimo incipiat. Salo. Si p omnia poteris r̄ndere sermonibz
meis reditabo magnis opibz et nominatissimus eris in re h
gno meo. Mar. Promittit medicus sanitatē cū nō b; ptā
tem. Salo. Bñ iudicauit inter duas meretrices que in vna
domo oppresserāt infantem. Mar. Abi sunt aures ibi sunt
cause. vbi mulieres ibi parabole. Salo. Dñs dedit sapiam
in ore meo cum nullus sit mibi similis in cunctis finibz ter
re. Mar. Qui malos vicinos habet seipz laudat Sal. Fu
git impius nemie subsequēte Mar. Qñ fugit capreolus :
albescit eius culus. Sal. Bona mulier et pulchra ornamē
tum est viro suo. Mar. Olla plena cū lacte bene d; a catto
custodiri. Salo. Mulier sapiē edificat sibi domū. Insipi
ens d̄structam destruit manibz. Mar. Olla bene cocta me
lius durat et q̄ mundū distemperat imundū bibit Sal. mu
lier timēs deum ipa laudabilē. Mar. Lattus cū bona pelle
ip̄e excoriabit. Salo. Mulier pudica est multā amanda.
Marcol. Lacticinia sunt pauperi retinēda. Salo. ml'ierē
fortē quis inueniet : Mar. Lattū fidelem sup lac quis in
ueniet. Salo. Nullus Mar. Et ml'ierē raro. Sal. Mnl'r
formosa et honesta retinēda est super omnia desiderabilia

dona. Marcolphus. mulier pinguis et grossa est largior in
vado visa. Salo. Vix peplo albus in capite mulieris Mar.
Scriptum est non sunt talia manice quales pelicia. sub albo
peplo sepe latet tinea Salo. Qui semper iniquitates metet
mala Mar. Qui seminat paleas metet miseras Salomō
Doctrina et sapientia debet in ore scōp̄ plistere Mar. Asellus
sp̄ d̄ eē vbi se pascit. et vbi pascit vna plātam q̄dragita resu-
mit. vbi cacat ibi simat. vbi mingit ibi rigat. vbi se voluit
frāgit glebas. Salomō Laudate alienus Mar. Si me
ipm̄ vituperero nulli vñq̄ placebo Salo. multum mel ne
comedas Mar. Qui apes castrat digitū suum lingit. Sa-
lomon In maluolā animam nō intrabit spiritus sapientie
Mar. In lignum durum dum mittis cuneū caueas ne inci-
dat in oculum Salo. Dux est tibi contra stimulum recal-
citrare Mar. Bos recalcitrans pungidebet vicib⁹ binis.
Salo. Erudi filiū tuum et ab infantia doce eū bene facere.
Mar. Qui suam mulget vaccam de lacte sepe manducat.
Salomon. Omne genus ab suam naturā reuertit. Mar.
Mappa digesta reuertitur ad stupā. Salomō. Quicquid
nouit loquitur iudex iusticie et veritatis Mar. Episcopus
tacens efficitur hostiarius. Salo. Honor exhibendus est
magistro et virga timenda Mar. Qui suo iudici solet vnge
re buccam solet macerare suā asellam Salo. Contra boies
fortem et potentem et aquam currentem noli contendere
Marcolphus Vultus scoriat durā volucrē plumatoq; pel-
lem Salomon. Emendemus in melius quod ignoranter
peccauimus Marcolphus Quando culū tergis nihil ali⁹
ud agis Salo. Blādis p̄suasionib⁹ noli decipe quenquam
Marcolphus Per ingenium māducat qui māducantem sa-
lutar. Salomō. Cum homine litigioso non habeas socie-
tatem. Marcolphus. merito hunc manducent sues qui se
miserent interfurture. Salo. multi sunt qui verecundiā h̄e-
nesciunt. Marcol. Vniunt cum hominibus q̄ siles sunt
canibus. Salomon Multi sunt qui benefacientibus red-
dunt mala pro bonis. Marcolphus. Qui alieno cam pa-
nem suum dederit mercedem nō habebit. Salomon. Non

aa iii

est amicus qui nō durat in amicicia. Mar. merda de vita
lo nō diu sumat. Salomon. Occasiones multas q̄rit q̄ ab
amico recedere velit. Marcolphus. mulier quenō vult cō
sentire dicit se scabiosum culum habere Salomō. sermo re
gis debet esse immutabilis. Marcolphus. Lito tediū has
bet qui cum lupo arat. Salomon. Radices raphani boni
sunt in conuinio fetent in consilio. Marcolphus. Quira /
phanū māducat ex vtracq; pte tussit. Salomon. Perit au /
ditus vbi nō vigilat sensus. Marcolphus. Perdit suā sa /
gittam qui tripum sagittat. Salomon. Qui auertit aures
suā a clamore pauper̄. ip̄e clamabit et dñs deus nō exaudiſ
et vocē suā. Marcolphus. Perdit lachrymas suas q̄ coraz
iudice plorat. Salomon. Surge aquilo et veni auster et p̄
fla ortum meum et fluent aromata illius Marcolph? Quā
do flauit aquilo ruit alta domus. et qui babet berniam nō
est benesanus. Salomon. mortem et paupertatem celare
noli. Marcolphus. Qui celat berniam crescunt sibi maio
ra. Salomon. Ēū sederis ad mensam diuitis diligenter in
spicq̄ apponantur tibi. Marcolphus. Uniuersa ministra
tio p̄ ventrem dirigitur et in ventrem vadit. Salomō Quā
do ad mēsam sederis caue neprius comedas. Marcolph?
Qui in altiori sella sederit. ip̄e p̄mum locum tenet. Salo
mon. Si fortis sanguicerit imbecille vniuersaz substancialz
auferteius domus. Marcolphus. Bene videt cattus cui
barbā lingit voluntariā. Salomō. Quod timet impius ve
net sup eū. Marcolphus. Qui malefacit et bū sperat totuz
se fallit. Salomon. Propter frigus piger arare noluit men
dicabit autem et nil dabatur ei. Marcolphus. Audum cu
lum nemo spoliabit. Salomon. Studiū reddit magistrū
beniuolum. Marcolphus. Assuete manus currūt ad cas
dariū. Salomon. Projiciendi sunt a cōsortio bonoz litigi
osi et garruli. Marcolphus. Domina irata fumus et fracta
patella perforata damnum sunt in casa. Salomon. Pro a
more dei omnis dilectio est adhibenda. Marcolphus. Si
amas illum qui te non amat perdis amorem tuum. Salo
mon. Ne dicas amico tuo: vade cras dabo tibi cum statim

possit sibi dare. Marcolphus. Ad tempus facia dicit qui
non habet aptum utensile. Salomon. Crapulatus a vino
non seruat tempus in eloquio. Mar. Eius contractus non
habet dominum. Salomon. multi occupant diuitias babe-
re cum sint in paupertate detenti. Mar. Prande quod habes et
vide quod remaneat. Salo. multi sunt qui famem sustinent tam
men sustinet uxores. Mar. miser homo panez non habebat
et tam canem sibi comparabat. Salo. Stultus inuidit in
suam stultiam ne videat sapiens. Mar. Petra quid audiuit
cui inuidit quercus. Salomon. Ira non habet misericordiam et id qui
per iram loquitur compat malum seu perpetravit. Mar. Predicas a
mico tuo malum iratus ne postea penitearis placatus Sa-
lomon. Os inimici non loquitur veritatem nec verba labia eius
phonabunt. Mar. Qui te non amat ipse tenet diffamat. Sa-
lomon. Quod satis est dormi. Marcolphus. Eui licet non
dormit pigricia nocet illi. Salomon. Sacietati repleti su-
mus referamus deo gratias. Marcolphus. Jubilat mens
sua respondet graculus non equaliter cantant saturatus et ie-
junus. Salomon. manducemus et bibamus omnes enim
moriemur. Marcolphus. Sic moritur famelicus sicut et
refectus. Salomon. Quando homo herpetat non potest gallo-
gisare. Marcolphus. Quando canis cacat non potest latrare.
Salo. Saciata est iniqtas vestris nunc eamus dormitum.
Mar. Tornat retornat male dormit qui non manducat. Salo-
mon. Exiguus munus cum dat tibi paup amicus noli despice-
re. Mar. Quod habet castratus dat vescine sue. Salomon.
He gradieris cum homine malo vellitigioso ne forte senti-
es malum propter eum vel periculum. Marcolphus. Apis
mortua non cacat mel. Salomon. Si cum homine calli-
do vel maliuolo amiciciam firmaueris magis tibi aduersabit
qui auxiliu prestet. Marcolphus. Quod lupus facit lupe
placet. Salomon. qui anterespondit qui audiat stultum se de-
monstrat. Marcolphus. Quando aliquis pungit subtrahit
pedem tuum. Salomon. Omne animal simile sibi eligit.
Marcolphus. ubi fuerit caballus scabiosus parem sibi
similem querit et sic se inuicem scabiunt et etiam confricant.

Salomon. Bene facit animis sue ubi est homo misericors
Dar. magnū donum despiciat qui scipm nō cognoscit Salomon. Qui fugit lupum obuiat leoni. Dar. De malo in
malum de coco ad pistorem Salo. Lauene quis faciat si
bi malum. si aut fecerit noli ei facere. Marcolphus. Aque
nō currenti et homini tacenti credere noli Salo. Nō om̄s
omnia passunt Marcolphus. Scriptū est in casib⁹ q̄ non
habet eq̄um vadat pedibus Salo. Puer centū annorum
maledictus erit. Marcolphus. Tarde est veterem canem
mittere in ligamē. Salo. mō habēti dabitur et abundabit.
Marcolphus Ue homī q̄ non habet panes et h̄z parētes.
Salo. Ue viro duplici corde et duab⁹ vñs incedēti Dar.
Qui duas vias vult ire aut culū aut bracā debet ruimpere.
Salo. Ex abūdantia cordis os loquit̄ Marcolphus. Ex
saturitate vētris triūphat̄ culus Salomō. Duo boues tra
hūt eqliter ad vñū iugū Dar. Due vene eqliter vadūt ad
vñū culū Salo. mulier pulchra ē a viro suo amāda Dar.
In collo ē alba vt columba in culo nigra et hirsuta vt talpa
Salo. In tribu iuda nimia ē cogitatio mea et deus patris
mei pncipem me cōstituit populi sui Marcolphus Logno
Sco mappā q̄ de stappa facta est Salo. Necesitas facit ho
minē iustum peccare Marcolphus. Lupus apprehēsus et
in custodia positus aut cacat aut mordet Salomō Suf
siceret mihi tēperaneus honor si tmmodo deus vniuersum
orbem mee ditioni subiugasset Marcolphus. Nō tantu
dat catulo quātum blanditur sua cauda. Salomon. Qui
cardus venit ad mensam suspensus est a cibo. Marcolph⁹
Bluto nō currit p totū Salo. Lū molesta tibi sit vror tua
ne timeas. Marcolphus. molli bergario lupus non cacat
lanā. Salo. Nō decent stulta yba pposita Dar. Nō dec̄
canē sellam portare. Salomō. Tunde latera filij tui dūt̄ et
nera sint. Marcolphus Qui osculatur agnū amat et arietē
Salomon. Omnes semite ad vñā viā tendunt. Dar. Ad
culū vñū oēs tendūt vene. Salomon. A bono hoie bona
firmlier. Marcol. A bono cōiuicio bona fit merda q̄ cal⁹
catur pedibus. sic et bestiales mulieres debent calcari

lomon. Bene decet mulier pulchra iuxta viꝝ suū Mar. Be
ne decet olla plena vino iuxta sicutem. Salomon. Bene
decer gladius honestus iuxta latus meū Marcolph⁹. Be
ne decet strues iuxta sepem meam. Salomon. Quanto ma
ior es tāto humilior sis in omnibꝫ. Mar. Bñ ēctat q̄ cum
paribꝫ equitat. Sal. Filius sapiens letificat patrē suū. in
sapiēs vero mesticia est matris sue. Mar. Nō eq̄liter cātāc
tristis et letus. Salomon. Qui parce semiat parce et metet.
Mar. Quāto plus gelat tanto plus stringit. Sal. Om̄ia
fac cū cōsilio et post factū nō penitebis. Mar. Satis est in
firmus q̄ infirmū trahit Sal. Dia tpa temp⁹ habet Mar.
Diem hodie diē eras dīt bos q̄ leporem sēetur Sal. Jāfes⁹
sus rēq̄escamus ergo. Mar. Nō obmittā loquelā meam.
Salo. Non possum amplius. Marcolphus. Si non po
tes cōsequēter cōficere te victū da qđ pmisiſti. Ad h̄ bono
nyas filius ioiade et zabus amicus regis et Adonias filius
abde q̄ erāt sup tributa dixerūt ad marcolphuz Etgo tu ne
eris tertius in regno dñi nr̄i s̄ eruent tibi oculi tui pessimi
de tuo v̄lissimo capite. Nam melius decet te iacere cū vr̄
sis dñi nr̄i quā sublimari aliquo honore. q̄bus marcolph⁹
ait. Quis adheret culo nisi pastelli quare rex promisit tunc
Venthur et benadachar benesia bona benanudab bantha/
ber achinada achimaab bomia ioseph⁹ semes et lamēr duo
decim p̄positi regis dixerūt. Ut qđ iste follus infestat dñm
regem nr̄m. Cur nō magnis colaphis macratur fustibꝫ cō
victus c̄ciet de p̄spectu dñi nr̄i regis. Et hoc rex salomon
ait. nō ita fiat. sed bñ saturatus in pace dimittat. Tūc mar
colphus recedēs ait ad regē. satis patior q̄cqd dixeris. ego
sem̄ dicā. vbi nō est lex ibi nō est rex

Erigit quadā die cū venatoribꝫ suis et copulcanū
de venationū p̄secutōe forte trāsibat aī hospicium
marcolphi diuertit se illuc cum equo suo et inclinato capite
suo sub limine hostiū requires quis intus esset. Marcolphus
respondit regi. Intus est homo integer et dumidius et
capite equi et quanto plus ascendunt tanto plus descendunt
Ad hoc Salomon dixit. Quid est quod dicas Marcolph⁹

respōdit. Nam integer ego sum intus sedēs. dimidius ho-
mo tu es sup equū extra sedēs intus p̄spicēs inclinat⁹. ca-
put vero eq̄ caput est tui caballi sup quē sedes Tūc salo. di-
git. Qui sunt ascēdentes ⁊ descendentes. Mar. r̄ndit ⁊ ait.
fabe in olla bulētes. Salo. Ubi sunt tu⁹ p̄i ⁊ tua māt̄ tua
soror ⁊ tuus frater. Mar. Pater me⁹ facit in campo de vno
dāno duo dāna. mater mea facit vicine sue q̄ ei ampli⁹ nō fa-
ciet. Frater aut̄ meus domi sedens q̄cqd inuenit occidit.
Soror mea in cubiculo sedens plorat risum annualē. Sa-
lo. Quid illa significant. Mar. Pater me⁹ in cāpo suo est⁹
semītā per campū transeuntē occupare cupiēs spinas in se-
mitā ponit Et boies veniētes sic duas vias faciūt nocuas
ex vna. ⁊ facit duo dāna ex vno. Pater vero mea claudit
oculos vicine sue morientis qđ amplius ei non faciet. Fra-
ter aut̄ meus extra domū sedēs in sole ⁊ pelliculas añ tenēs
pediculos oēs quos inuenit occidit. Soror aut̄ mea p̄teri-
to anno quendam iuuēnem adamauit ⁊ inter ludicra risus
et molles tactus ⁊ basia (qđ tūc risit) mō pregnans plorat.
Ad hoc Salo. ait An̄ tibi versutia hec venit. Mar. r̄ndit.
T̄ pedauid p̄t̄ tuū cum eēm infantulus medici patris tui
quodā die pagendis medicinis vnū vulturē acceperūt ⁊ cū
singula mēbra necessitatib⁹ exp̄dissent. Barsabea māt̄ tua
cor illius accepit ⁊ sup crustā ponēs in igne assauit. ac tibi
comedere dedit. mihiq̄ q̄tunc in coq̄na eram crustā post ca-
put piecit. Ego vero crustam vulturis p̄fusa⁹ comedī. ⁊ in-
de ut spero versutia mea venit sicut ⁊ tibi p̄ cordis comestis
one sapiētia. Sal. Sic me de⁹ adiūuet i gabatha mihi ap-
paruit deus ⁊ repleuit me sapiētia. Mar. Talis d̄r esse sa-
piens q̄ sei p̄m habet p̄ stulto. Salo. Nōne audisti q̄les di-
uicias mihi dedit deus. In sap̄ ⁊ ip̄am sapientiā Mar. Au-
diui. scio em⁹ q̄ vbi vult deus ibi pluit. Ad hoc Salomon
subridens ait. Hoies mei extra domū me expectant foris n̄
possim amplius stare tecum. s̄z dic matri tue. ut de meliori
(quam habet) vacca mittat mihi ollam plenam lacte ⁊ ip̄
sam ollam cooperiat de eadem vacca tuq̄ mihi eam portes
Mar. Faciā inquit. Rex vero Salo. cū ingēti strepitū b̄

minū suoy in hierusalem veniēs in palacio suo sicut diues
et potens dñs receptus. **M**ater aut̄ marcolphi Floscemia
noie rediēs iussum regis ei patefecit **M**ar. **L**ūc Floscemia
ollam plenam lactis recipiēs et placentā candidam de eadē
lacte faciēs sup ollā posuit sic marcolphū filiū suū regi trās
misit **M**arcolphus vero p̄ semitam vnius prati incedens et
calore estatis exestuans vidit basam vacce iacētem vixq; ol
lam ad terram deponēs placentā comedit. et cuz basa vacce
olla conterit. **L**ūq; venisset aī regem ollam tectā cum basa
vacce representans ait **R**ex Salo. **L**ur sic olla corrupta est
Mar. Flōne iussisti vt lac vacce d̄ vacca cooperiret et faciū
est. **S**alo. Nō ita fieri p̄cepi. **M**ar. Sic intelleixerā **S**al.
Melius fuisset si placenta lacte linita fuisset. **M**ar. Sic
fuit factū: sed fames mutauit ingeniuū **S**alo. **Q**uō? **M**ar
Sciebā te nō indigere pane et indigēs comedī placentā la-
ctelinitā. et p̄ ip̄o ingenio mutatā basam vacce sup ollā pos-
sui. **S**alo. Hūc istud dimittam?. sed si in hac nocte nō ita
bñ vigilaueris sicut ego In crastino de capite tuo nō potes-
ris cōfidere. **S**alomō et **M**arcolphus p̄siderūt puoq; īter-
vallo facto. **M**ar. **D**ormire cepit et ructare. **L**ui sal. ait dor-
mis marcolphe. **M**ar. Nō dormio sed penso. **S**al. Quid
pēnas. **M**ar. Pēnsō tot leporis esse iūcturas in cauda q̄t
in spina. **S**al. Ili si hoc pbaueris reus mortis eris Iterū
salomone tacente. **M**ar. **D**ormire cepit. **L**ui sal. **D**ormis
marcolphe. **M**ar. Nō dormio s̄ pēnsō. **S**al. Quid pēnas
Mar. Pēnsō tot pēnas albas in pica q̄t nigras **S**al. Ni
si etiā h̄ pbaueris reus erit mortis. Iterū salomone tacēte.
Mar. Ructare et dormire cepit. **L**ui sal. **D**ormis marcol-
phe **M**ar. Nō dormio s̄ pēnsō **S**al. Quid pēnas **M**ar. Pē
so nullā rem sub sole esse cādidiōrē die **S**al. Nūq; ergo di-
es cādidiōr est lacte. **M**ar. Est. **S**al. Probandū est hoc.
Post hoc salomone tacēte et vigilāte **M**ar. dormire et suffla
recepit. **L**ui sal. Marcolphe adhuc dormis **M**ar. Non
dormio sed penso. **S**al. Quid pēnas **M**ar. Nihil tute esse
credendū mulieri. **S**al. Et hoc a te pbabit. Iterū salomōe
tacēte **M**ar. sufflare et dormire cepit. **L**ui sal. Iterū dormis

Mar. Pēso plus valere naturā q̄ nutriturā Sal. Nisi S.
pbaueris cras morieris. Post hec trāfactā nocte salomō fes-
sus vigilādo se in lecto suo collocatūt Tūc marcolphus dī-
missio rege festinus cucurrit ad sororē suā fudasam noīe ⁊ sī
milans se multū eē tristē dixit ad eā. Rex salomō cōtrarius
est mibi ⁊ nō possim pati minas ⁊ iniurias. Sed ego acci-
pio cultellū vnū sub vestē mea ⁊ hodie nesciente eo infigam
in cor eius ⁊ sic occidā eū. Nūcaūt chara soror precor te ne
me accuses. sed om̄i fide celas nec etiā fratri meo Bufrido
indices istud. Lui fudasa r̄ndit. chare frater marcolphe ne
dubites q̄ p capite pdendo te nō accusarem Post hoc in mar-
colph⁹ cauterēdij tiađ curiā regis. sole at terrā illumināte cu-
ria regis implet ⁊ salomō a lecto cōsurgens sedit in throno
palach⁹ sui tūci iussu regis lepus querit ⁊ in p̄sentia defertur
Et tot iuncture in cauda q̄t in spina a marcolpho numerās-
tur. Deinde quesita pica ⁊ coraz rege allata tot pēne albe q̄t
nigra a marcolpho numerant. Tūc rege nesciēte Mar. La-
genā plenā lacte in cubiculo posuit ⁊ obstruxit ne luxūtrar⁹
regēq̄ vocauit. Lūq̄ rex incrare voluisse cubiculū posuit
pedē sup lagenā lactis ⁊ lapsus corruiisset nūl manib⁹ sete
nuisset. Tunc rex iratus dixit Tūc fili pditionis qđ est qđ fe-
cisti. Mar. Irasciab hacrenoli. Nōne dixisti qđ lac esset
cādidius die quare non vidisti de lacte sicut de die vidisses
equū iudica nihil tibi peccavi Sal. Deus tibi pcat vestis
mea est p̄fusa. collū debuisse habere p̄fractū de tuo ope et
nihil mihi peccasti iusticiā fecisti. Mar. Alia vice custodi-
te. sī nūc sedēs. fac mihi iusticiā de p̄clamatōe de q̄ loqr ad
te. Lūq̄ rex p̄sedisset. Mar. cōq̄rebāt dicens habeo dñe v-
nā sororē Fudasam noīe q̄ mercerix effecta q̄ etiā pregnans
de honestat oēm parentelā meā ⁊ tñ vultbabere hereditatē
paternā. Tunc salomon ait. voceſ ad nos soror tua et audi-
amus quid ipsa velit dicere. Lūq̄ fuisset vocata Fudase
coram rege. subridens rex Salomon ait. Bene potest ista
esse soror Marcolphi. Figura autem Fudase curta erat et
grossa et impregnata que ventre grossior erat et habuit spis

fastibias claudicansq; vt roq; pede vultu t ocul' deformis
staturā silem marcolpho gerēs Rex salo. ait ad marcolphū
dic qd pqueris de tua sorore. Ad hoc mar. consurgēs dixit
Dñe rex p clamatōem facio corā te t sorore mea q meretrix
est facta. t pregnās sicut videre potes de honestat oēm parē
telā meā. Et insup vultū ptez hereditatī mee Quāobrē p
cor vt iubeas ne ipa accipiat ptem in ipa hereditate. Audi
ens hec Fudala repleta furore prupit inhāc vocem t dixit
Pessime leccator qrenō haberē ptem in hereditate mea. nō
ne marcolphe genuit mēfloscemia q fuit mea mī sic t tua.
Mar. Nō habebis hereditatē. qr mediātē tua culpa dāna
bit tibi hereditas. Fudala ad hoc ait. Nō damnabit mihi
hereditas. qr si peccauī emādabo. sed iuro p deū t p virtu/
tes eius nīl me dimiseris in pace dicā talērem p q rex te sus
pēsione faciet perire. Mar. Gordida meretrix quid dicere
posses nīl peccāti cuiq;. Fudala ait multū peccasti tu vilis
neq; qr vis occidere dñm regē. Et si mihi nō credat qrat cul
tell' sub veste tua Lūq; cultellus a familia qrereſ t nō inue
nireſ. Mar. ait astātib; t regi Flōne vez dixi nīl tute eē cre
vendū mulieri. Lūq; oēs eleuassent risum Salomō dixit.
Per ingenū omīia facis marcolphe Mar. Nō est ingenū
sed qd credidi sorori mee fraudulentē publicauit sicut fuiss;
de veritate Salo. Quare dixisti plus valere naturā q; nu/
tritū Mar. Sustine paululū. t anteq; dormias ostēdas
tibi Die autē trāseunte t hora cene adueniēte Rex sedit ad ce
nā cū maximo apparatu suoq; t marcolph⁹ sedēs cū alijs in
clusit tres mures in manicā tunice sue. fuerat emī in curia re
gis salomonis cattus ita nutritus vt omni nocte rege cenā
te teneret candelā duob; pedib; corā vniuersis cenantib;
stans t duob; pedib; lucernā tenens Lūiaz bene oēs cenas
sent Mar. Emisit vnū de murib; quē cū cattus despeiss;
et post illū ire noluisse t nutu regis ē restētus dūq; de secūdo
mure factū fuisset silt Mar. emisit tertium murē quē cū cat
tus cōspexisse t ultra nō tenens candelā. sed eandē reiecit et
post murē currēs illū apprehēdit Hoc mar. vidēs dixit ad
regē Ecce rex corā te pbaui pl⁹ valere naturā quā nutritu/

bb. i

ram Dixit autem salomon. pūcire eū de cōspectu meo. Si aī
pliūs venerit dummittite currere sup eum eānes meos Mar.
Hūc p certō scio et dicere possū qz ibi ē mala curia vbi nō ē
iusticia Lūq expulsus fuiss; marcolph' cepit ita sed dicere
Heqz sic neqz sic sapiēs. salomon de marcolpho britone pa
cē habebit In sequēti at die de lectulo surgens cogitauit
quō curiā regis itare posset sic vt canes regis eū nō deuo
raret Et abiens emit vñ viuū leporēt posuit sub vestes suo
sicqz reuersu sē ad curiā rgis. Quē cū serui salomonis vi
dissent canes sup eum eiecerunt. marcolphus vero leporez
emisit. Protinus canes marcolphum relinquētes leporem
inuaserūt. Et sic marcolphus venit ad regem. Lunc rex yi
disset eū dixit. Quis te huc intromisit. Mar. r̄ndit callidiz
cas nō pua. Salo. Laue ne hodie mittas saliuā de ore tuo
nisi sup terrām. Pallaciū autē erat stratum tapers et paries
erant coopti cortinis. Lunc marcolphus nimiam tuſ
sum haberet. et int colloquia eius saliuā nimia in ore e⁹ abū
daret respiciens circa se vidit hominem caluū iuxta regē stā
tem tunc in angustia grandi positus cum nō videret nudaz
terrā sup quā screare posset collegit saliuā in ore cum mgnō
impetu et screauit in frōtem calui hoīs. mox caluus iste ni
mio rubore pfusus frontē suam et se ad pedes regis pstrauit
et pelamatōem de marcolpho fecit. Salo. Quare fedasti
frōte calui hui⁹. Mar. Nō fedavi sed sumaui. in sterili enī
terra sumus ponit vt segetes in ea abūdantius multiplicantur.
Salo. et h̄ qd p̄tinet ad caluū boīem. Mar. Nonne p
hibuisti vt hodie nō screarem nisi sup terrām nudā. vidi em̄
frōte nudā capillis et credens esse nudā terrā iō screauī ī eaz
Nō irasci debet rex p hacre. qz p suo pficuo feci. si frōs ei⁹
frequēter sic fuisset rigata capilli reuerterent Salo. De⁹ te
cōfundat nā calui hoīes sunt ceteris honestiores. qz calui
ciū nō est viciū sed est bonoris idicū Mar. Caluiciū magis
est muscarū ludibriū nō cōspicis rex quo musce insequunt
frontem illius calui magis qz ceteroz frontes capillos bas
bētes putat nāqz eē aliquod ras tornatile plenū aliquo bo
no potu aut eē aliquē lapidē delinitū aliq dulcedine et ipso

modā frontē ei⁹ sequūt. Ad hec corā rege calu⁹ ait. Tēt qd vi
lissimus neq; iromittit an reges nos vitugare. ejusias foris
Mar. Et siat pax in fratre tua et tacebo. Interea due mulie
res venerūt feretes vnū viuū puer de quo corā rege pte
bat. Hārna dixit meus ēifans. altera ait n. me⁹ ē. s. vna eay
dormiens suū oppresserat filiū. Un corā salomone p viuo
puero pte debat. Hā vna dixit me⁹ ē tē. Ad hoc salo. dixit
scrus. Auferte gladiū et diuidite infantēr vnaq; mulier p
tem infantis accipiat. Qd audiēs mulier cui⁹ viuebat fili⁹
ad regē dixit. Obsecro dñe date illi infantē viuū hec est enīz
mater ei⁹ Mar. qrit a rege quō nostibā esse mrēm pueri.
Salo. Ex affectōe et mutatōe vult⁹. et effusione lachryma
rū. Mar. Nō bñ. An credis lachrymis semetū sapiēs ne
scis artes muliez. Dū feia plorat ocul' corderidz. Plorat vñ
no oculo ridet altero. Dñdit vultu qd nō hz affū. Loquit
ore qd nō cogitat mēte. H sepe pmittit qd implereno cupit
sed immutat vultus p varia ingenia cursitat cogitat⁹. inu
meras artes hz feia. Salo. Quot hz artes tot habet pbita
tes. Mar. Nō dic pbitates sed prauitates et deceptions.
Salo. Vere illa fuit meretrix q talē genuit filiū. Marcol.
Lur hoc dicas dñe rex. Salo. Quia tu vitugas muliebres
sexum. Est em̄ mulier honesta cōcupiscibilis honorabilis
et amabilis. Marcolphus. Ad hoc potes adiungere q sit
frāgilis et flexibilis. Salomon. Si est frāgilis p huma
nā cōditōem talis est. si flexibilis p delectatōem talē. Mu
lier em̄ de costa hominis est et homini in bonum adiutoriū
et delectamentum data. Nam mulier potest dici q si mollis
acr. Marcolphus Similiter mulier potest dici q si mollis
error. Salomon. Dentiris nequā pessime. pessimus enīz
esse potes omnia mala loquens de maliere. de muliere na
scit oīshō. et q ergo de honestat muliebri sexū est nimium
vituperandus. Un qd diuitie. qd regna. qd possessiones.
quid aux. qd argētuz. qd pciōse vestes. qd lapides pciōsi.
qd sumptuosa pūnia. qd lata tpa. qd delicie valēt sine feia:
vere potest vocari mundo mortuus qlest ab hoc sexu segreg
atus. semina em̄ generat filios et filios nutrit et diligit

eos amplectit. optat salutem eorum. femina regit domum sollicita
est pro salute mariti et familie. Fecia est delectatio rex omnium. feia
est dulcedo iuuenium. feia est consolatio senium. exhilaratio puerorum.
gaudium diei. solacium noctis. laborum alleviatio. omnium rerum
tristium obliuio. feia seruit sine dolo. seruetque introit et exit
meos. Ad hunc mar. Uerum dixit quod dixit quod in corde hoc est in ore
multum amas feminas. et iuste laudas eas. diuitie nobilitas pul-
chritudo et sapientia concordant tibi et iuste amores tibi concordant
mulierum. sed dico tibi quoniam nunclaudas eas et annique tu dormi-
as vitupabis eas. Lui salo. Mentiens. quod oibus diebus vice
mee mulieres amauit. amo et amabo sed nunc discede a me et
videne amplius in prospectu meo loquaris mala de muliere
Tunc mar. palacium regis exiens vocavit quod se meretricem ille
la cui restituto fuit filius viuus et dixit ad illam Scis quid
actum sit in curia regis. At illa respondit. Filius meus mihi conci-
dedus est viuus. sed quod factum sit prorsus ignoror. Lui mar. Rex percepit ut crastina die tu voceris et socia tua et dabis tibi mea
dia pro filio tui et illa altera filia. Ad hoc mulier ait. O rex ma-
lus rex et quis male et iniuste sententie eius. Tunc mar. dixit adhuc
grauioram dicata tibi et deterioram. nam rex et consiliarii sui statuerunt
ut unusquisque vir septem accipiat uxores unum pensa quod de eis fa-
ciendum sit. quod si unus vir septem habuerit uxores nonque erit dominus in pace. Una namque amabit altera despiciet. quod illa que
magis viro placuerit cum viro frequentier erit. Una ergo bunt ve-
stites altera nuda reliquet. dilecta habebit annulos. monilia
argentum et aurum varium et sericum custodit claves domum. honora-
tur a familia. et vocabitur domina. Quod diuitie mariti credunt ei
Tunc sic una amabit quod alie sexti dicture sunt. Si due quod a-
lie quoniam. si iiii. quod alie. iiii. si quoniam quod alie due. si sexti quid una
Tunc osculabis et amplectabis et viro sociabis. Que videntes
quod dicere sunt aut referantur. Nec enim vidue nec maritatem nec cum
marito nec sine marito erunt. peccabit ei eas prididisse negligitatem
Ite nuptiae tentores emulatores et inuidie inter eas spargent pree-
tuum odium inter eas regnabit. Et nisi prohibitus fuerit hunc malum
una propabit alteri venenum. Quia obrem quod semper es et nosti mu-
liebre sexum. festina nunciarum dñabus omnibus quibus potes hu-

in agorā civitatis et dicens ut oīno nō p̄sentiat. sed in h̄ tradīs
cāt regi et p̄siliarijs eius. Lūq̄ mar. caute rediſſet ad curiā
regis salomonis et cōsedisset in angulo palacij. Ila āt mere
trix credēs p̄ba eius ec̄ vera trāsuolās p̄ mediū vrbis et pal
mas suas pectusq̄ suū q̄tiēs. p̄ba q̄ audierat vndiq̄ dīnul
gabat Et fit p̄cursus matronar̄ vicina referebat vicine et o
riebat ingens tumultus mulierū. Et sub qua hora q̄si om
nes femine seu mulieres totius vrbis in vnū cōgregabantur
Quibus cōgregatis nō placuit eis cōsiliū et agmē factō mag
no iuerūt ad palaciū regis salomonis. Venientes itaq̄ ad
curiā regis salomonis q̄si septē millia mulier̄ et vallauerūt
palaciū siue aulā regis salomonis. et impetu faeto magno
fregerūt valvas eius et cōuicia horreda ei inferebat et p̄silia
rūs suis. Una vero plus altera minus oēs sil' corā rege vo
ces emittebat. tandem rex vix impetrato silētio req̄sivit q̄ nā
esset cātanti tumultus. Ad h̄ vna que inter oēs p̄stantior et
eloquētior ceteris videbatur dixit ad regē. Tu rex aux̄ et argē
tū et lapides p̄ciosi. oēsq̄ diuinitie terraz deferunt facis om̄e
volūtates tuas et nullus volūtatib⁹ tuis resistit. habes re
ginā et reginas plures sup induces etiā p̄cubinas innūera
biles q̄t vis. es vnicuiq̄ quātū vis qr̄ habes qcqd vis. hec
facere oēs nō p̄nūt. Salo. r̄ndit. Unxit medcus in regē isra
el et nō potero volūtates ereq̄ meas. Ad hec mulier dicit
Salo. vniſſe fac volūtatib⁹ tuis de tuis. d̄ nobis cur faceres? Nos no
biles de gñe Abrahē ſum⁹ et legē moysi tenem⁹ q̄re vis im
mutare legē prām̄ q̄ debes facere iusticiā. Lurfacis iniusticiā.
Ad hoc salo. furore replet⁹ ait. Quā exercito iniusticiaz
pudibūda mulier. Mulier ait maria iusticia ē qr̄ vis p̄ſti
tuere. q̄ vnuſq̄ mas septē viros accipiat. certe oīno nō
fiet istud. nō est dux neq̄ comes neq̄ p̄nceps q̄ sit tātar⁹ di
uiciaz seu potentiarū q̄ vniſoli viori suas impleat volūta
tes q̄d faciet si septē viros habuerit supra vires hominū ē
istud facere. Melius est em⁹ vt vna habeat septem viros.
Ad hec rex salo. subridēs dixit suis. nō em⁹ estimabā numerū
rū hoīz posse eq̄ri mltitudi mulier̄. Tūcoēs mulieres hie
rosolomitanē vna voce clamauerūt. Vere malus rex et deri

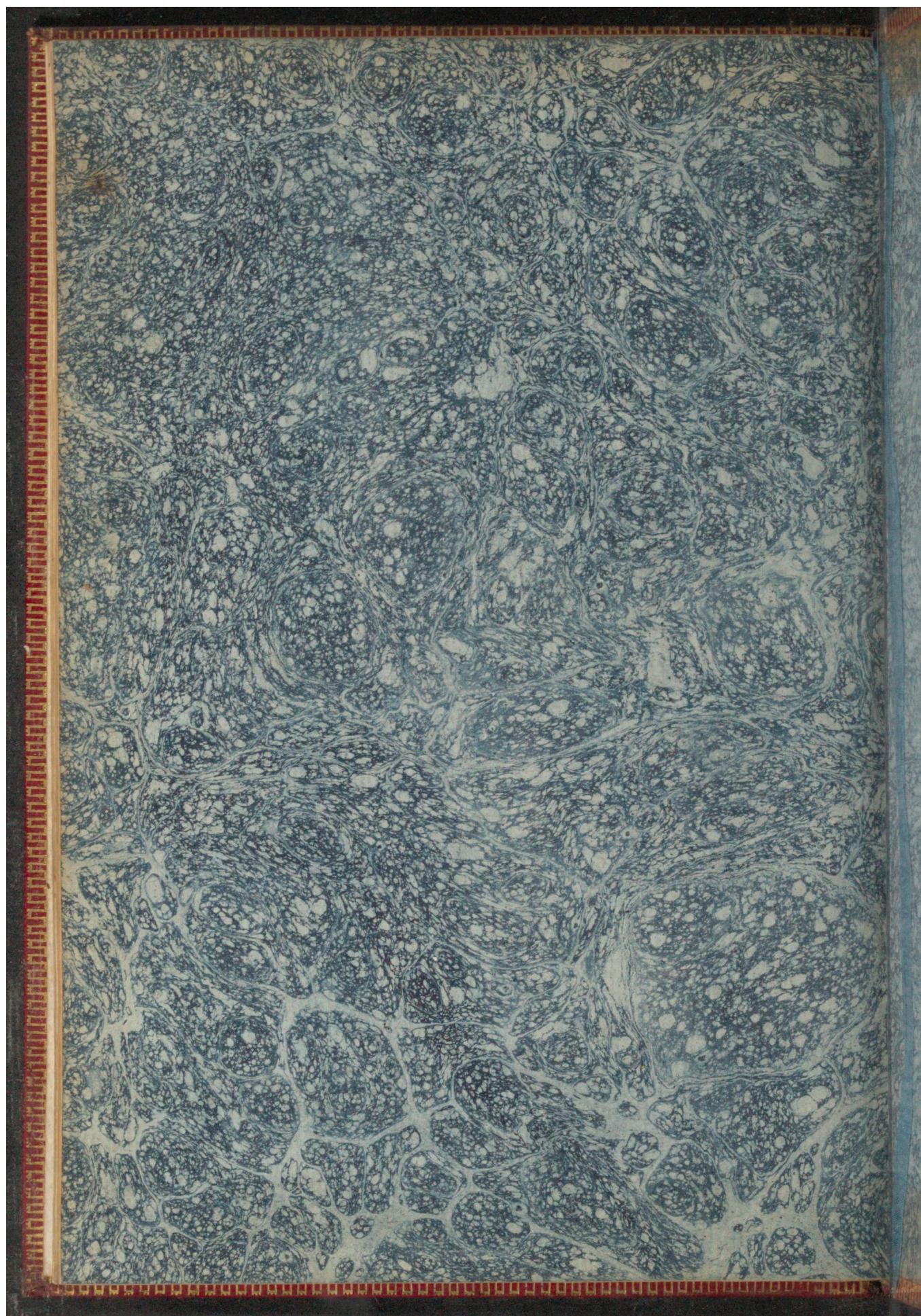
sores tu et iniuste sententie tue. Flūc vero scimus quod ha sunc
que audiuiimus mala tractas de nobis et derides nos corā
nobis. q̄ pessime iste salomō regnauit. Tūc rex in irā p̄su
p̄s dixit. Hō est caput nequus sup caput colubri. et nō ē ira
sup irā mulieris. Amorari leoni et draconis magis placebit q̄
habitare cū muliere neq̄. breuis est oī malicia et terror sup
maliciā mulieria. lora pctōꝝ cadit sup eam sicut ascensus a/
renosus in pedibꝫ veterꝫ. sicq̄ mulier liguosa mulierisq̄ ira
et irreuerētia magna ē. mulier si p̄matū h̄z cōtraria est viro
suo mulier initiu est pcti. et p̄ illā oī morimur dolor cordis
et luctus mulier zelotipa. In muliere infideli flagellū ligue
oībꝫ cōmunicās fornicatio mulierꝫ in excellētia oculorꝫ. et i
palpebris illi agnoscer ab oī reuerētia oculi eius sunt. et ne
mireris si te neglexerint. Talia rege referēte Nathan p̄pheſ
ta assurgēs dixit Eurōn̄s meus rex p̄fundit facies laim bie
rosolomitā mulierū. Salo. Nōne audisti q̄t vituperia si
ne mea culpa mihi iniecerūt et in uno. Nathan r̄ndit. Leo
surdus et mutus d̄z eē ad tps q̄ in pace cū subiectis esse desi
derat. R̄ndit salo. R̄ndendū est stulto fm suā stulticiā. Tūc
saliēs marcolphus de loco suo in q̄ sedebat dixit ad regem.
Locutus es bñ volūtati meā. Salo. Qm̄ hodie laudasti
feias multū. mō vitupaseas. hoc ego volebā. sp̄ em̄ mefaſ
cis veracē. Salo. Quid est h̄ furcifer nūqd p̄gnosti tumul
tū istū. Mar. Hō ego h̄z pusillanimitates eay nō debes cre
dere q̄cqd audieris. Tūc rex ait. Discede a me et caue apli
ne videā te in meis oculis. Confestum marcolph⁹ eiect⁹ ē de
pallacio. Illi aut q̄ regi astabāt dixerūt. Loquat̄ dñs n̄ rex
in auribꝫ mulierꝫ istay ut dimittant. Tūc rex p̄uersus dixit
mulieribꝫ. sciāt dulcedo vestra me innocentē esse corā vobz et
sine culpa eē de oppositis. Ille trufator (quez mō vidistis) h̄
oīa cōfinxit. Unusquisq̄ vir vxore suam habeat et illā cū fi
de et honestate diligat. qd̄ vero dixi de muliere nisi de mulie
re neq̄ dīci. de bona muliere q̄s diceret mala. Brata est deo
mulier sensata et tacita. grā sup oēm grām mulier pudica si
cut sol oriēs ī altissimis dei. sic mulieris bona sp̄s ē ornām
tū dominus sue. lucerna splēdēs sup cādelabꝫ. Et sp̄s super

et al
sup
foli
nac
pōd
Rob
mō
cū
ma
ue
Li
Plo
tiv
lis
na
mū
sp
D
v
a
m
p
n
w
m
f
a
b
lo

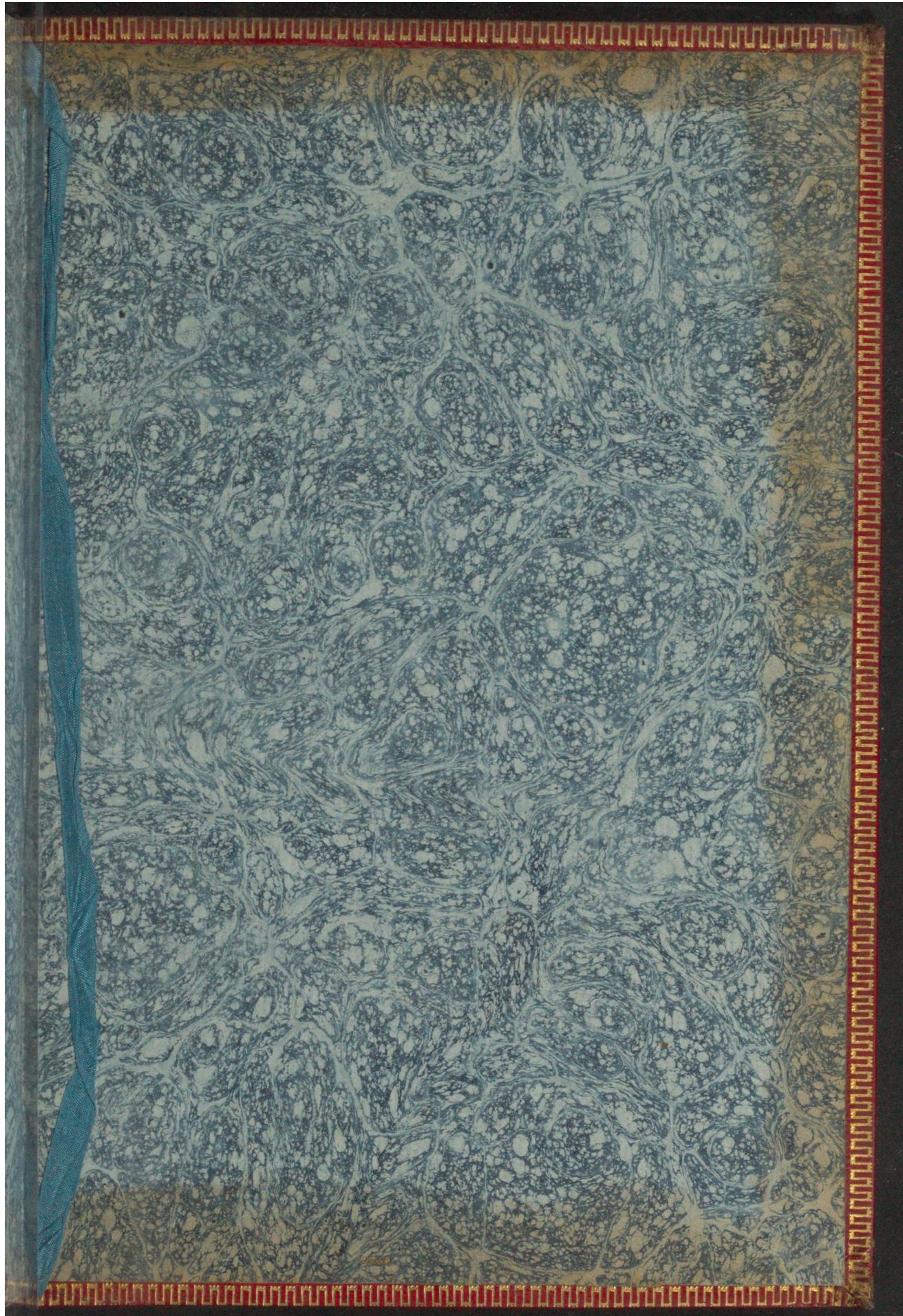
etate stabile colune auree sup basas argenteas et pedes firmi
sup platas stabilis mulieris fundamētum eternū sup petrā
solidā et mādata dei in corde mulieris. dñs deus isrl̄ ipē bñ
dicat vos et mltiplicet semē vñm i gñatōib⁹ scloz. Lūc⁹ res⁹
pōdissent oēs amē adorato rege recesserūt. Mar. Vō mole /
sto ferēs iniuriā sibi de rege factā. et q̄ iusterat vt eū apli⁹ in
medijs ocul⁹ nō videret cogitabat qđ ageret. Deiñ nocte iſe
cuta nix mlta de celo cecidit. tūc marcolph⁹ cepit cribuz in
manu vna et pedē vñsi in manu altera et calciamēta sua trāsy
uersa et q̄ si bestia q̄ttuor pēdib⁹ p plateas vrbis cepit ire.
Lū at venisset extra citatē iuenit furnū vnū et itranit in eu⁹
Nocte at abeūte dies veit. et failliāres regis surgētes trami
ēē marcolphi inuenierūt. et estimātes eē tramitē alic⁹ mirabi
lis bestie regi nūciauerūt. Tūc rex cū copula canū et cū vē
natorib⁹ cepit pseq̄ vestigia marcolphi. Lū at veisset añ fur
nū. et vestigia defecisset descendūt ad os furni inspicere. mar
colph⁹ vō latebat in facie sua curuat⁹ et deposit bracā suā.
apparebatq̄ ei nates cul⁹ curgulio et testiculi. Quē vīdens
rexit. q̄s est q̄ ibi iacet. Mar. Ego sum. Rñdit salomon.
Quō inq̄ ita iaces. Mar. Tu p̄cepisti mihi ne aplius me
vīderes in medijs oculis. si at nō vis me vīdere in medijs o
culis vīdeas me in medio culi. Ad hec rex p̄fusus ait seruis
apprehēdite et suspēdite eū in ligno. Apprehēsus at marcolph⁹
dixit ad regē. Dñe mi rex tātūmodo mihi impēdere po
tes ut in illo ligno (qđ suspendero elegar) Salo. ait fiat qđ
petisti. mihi at p mūmo ē in q̄ suspēdaris ligno. Tūc mistri
regis marcol. capiētes duxerūt extra ciuitatē. et p̄trāseūtes
vallēiosaphat et cliuū mōtis oliueti guenerūt vsc⁹ hiericor
nullā arbore inueire potuerūt quā marcolphus suspendio
suo eligeret. In trāseūtes iordanē. et pagrātes oēm arabiaz
et itez marcolph⁹ nullā arbore elegit. In circueūtes saltuz
carmeli et cedros libani. et solitudinē cāpestri circa mare ruz
brū et nūq̄ marcolph⁹ arbore elegit. Et sic euasit man⁹ Sa
lomonis. Post h̄ domū remeās q̄euit in pace.

Finit dyalog⁹ int̄ Salomonē regē et Marcolphū

pi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 G 81